

БЪЛГАРСКА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ
И-Т ПО ЕКСПЕРИМЕНТАЛНА МОРФОЛОГИЯ,
ПАТОЛОГИЯ И АНТРОПОЛОГИЯ С МУЗЕЙ
Вх. № ..... 279 .....
..... Делчев, Д.М. 17.05 ..... 2017 г.
СОФИЯ

СТАНОВИЩЕ

от доцент д-р Слави Димитров Делчев, д.м.
доцент към катедра по анатомия, хистология и ембриология,
Медицински Университет - Пловдив

относно материалите, представени за участие в конкурс
за заемане на академичната длъжност 'доцент'
при БАН

по научна специалност шифър № 01.06.01 Антропология в секция „Антропология и
Анатомия”, Институт по експериментална морфология, патология и антропология с музей –
Българска академия на науките, обявен в ДВ бр.14/10.02. 2017 г.

1. Общо представяне на процедурата и кандидата

Със заповед № РД-09 - 33 от 06.04.2017 г. на И. Д. Директор на Института по
експериментална морфология, патология и антропология с музей съм определен за член на
научното жури на конкурс за заемане на академичната длъжност 'доцент' при ИЕМПАМ -
БАН по област на висше образование 4. Природни науки, математика и информатика,
професионално направление 4.3 Биологически науки (Анатомия на човека – Антропология),
обявен за нуждите на секция „Антропология и анатомия“

За участие в обявения конкурс е подал документи **единствен кандидат**:

Виктория Светомирова Русева, главен асистент, секция „Антропология и Анатомия”,
Институт по експериментална морфология, патология и антропология с музей – Българска
академия на науките

Представеният от Виктория Светомирова Русева комплект материали на електронен
носител е в съответствие с Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени
и за заемане на академични длъжности в ИЕМПАМ - БАН, и включва следните документи:

- Заявление
- Автобиография
- Диплома за Магистър
- Диплома за Доктор
- Списък на научните трудове
- Удостоверение за трудов стаж
- Документи за учебна работа
- Документи за научноизследователска работа
- Анотации на материалите

Кандидатът гл. ас. Виктория Светомирова Русева е приложила общо 52 научни труда.

Приемат се за рецензиране 39 научни труда, които са извън дисертацията и се отчитат при
крайната оценка. От тях 29 са в български и 10 са в чуждестранни списания. Приложени са 13

научни труда по дисертацията. Разпределението на научните трудове по съответни рубрики, в страната и в чужбина, е както следва: статии в списания с научен рейтинг, SJR – 2; статии в реферирани списания, без Импакт Фактор – 10; в реферирани и индексирани български списания – 7; пълнотекстови публикации в сборници – 20, участие в монография – 1 и участие в глава от книга – 1.

Представен е списък за участие в 6 научноизследователски проекта, от които 2 международни и 4 национални.

Представени са списък и сертификати за участие в научни форуми – 11 в чужбина и 25 национални с международно участие.

Документите, представени от кандидатката по настоящия конкурс, са изчерпателни и коректно подредени, без забележки по автентичността им.

Кратки биографични данни на кандидата

Виктория Светомирова Русева е придобила образователна степен „Магистър“ от Исторически факултет на СУ „Св. Климент Охридски“ през 1997 г. като магистър по специалност археология и специализация праистория. От 1998 г. до момента е работила като специалист с висше образование (1998-2005), асистент (2005-2008) и главен асистент (от 2008 до настоящия момент) към ИЕМПАМ-БАН. През 2004 г. е придобила образователна и научна степен „Доктор“ по Антропология.

Виктория Русева е представила реферат на Българо-Германски семинар в Карасура, като постдипломна специализация на тема: „Der Plan der Nekropole auf dem Kaletö – Karassura“ през 1997 г.

Кандидатката има проведена специализация по палеоантропология през 2003-2004 г. във Факултета по анатомия към Висшето училище по медицина, Саклер на Университета на Тел-Авив за период от 8 месеца.

Кандидатката притежава много добри умения за работа в екип, както и умения за организиране, провеждане и анализ на полеви и лабораторни антропологични изследвания. От представените автобиография и справки се вижда, че кандидатката умее да планира и управлява учебната дейност, както и да управлява и координира научни проекти и да ръководи дипломанти. Виктория Русева е член на екипите на шест научни проекта (два международни и четири национални, от които два към МОН). Кандидатката има много добро ниво на владеене на английски и руски език, добро ниво на немски и италиански език, които успешно използва в научноизследователските си търсения и работа.

Личните ми впечатления за кандидатката се базират на участията ѝ в специализирани научни форуми през годините. Авторката притежава необходимите качества за много добро презентирание на научните съобщения, отлично владеене на антропологичната терминология и задълбочено обсъждане на конкретната тематика.

2. Обща характеристика на дейността на кандидата

Главен асистент Виктория Русева има достатъчно преподавателско натоварване. Кандидатката е провела 45 часа лекционен курс в бакалавърска програма за учебната 2013/2014, 30 часа лекционен курс в бакалавърска програма за 2014/2015, 30 часа в

бакалавърска програма за 2015/2016 и 180 часа лекционен курс в бакалавърска и магистърска програма за 2016/2017. За последната учебна година 2016/2017 гл. ас. Русева води лекционни и специализирани курсове по магистърски програми по специалност „Археология” към ИФ на СУ „Св. Климент Охридски”. Изнася и лекционни курсове на международни семинари (2 по 10 часа) за 2016 и 2017 година.

Кандидатката осъществява ръководство на дипломанти и е ментор на практиканти по договор със СУ „Св. Климент Охридски“ за 2016-2017 учебна година – по програма „Наука и образование за интелигентен растеж” на Европейски съюз.

Виктория Русева е консултант към редакционните колегии на 2 международни издания и на 1 българско издание.

Оценка на научната и научно-приложна дейност на кандидата

Представени от кандидатката са общо статии – 39 броя; изнесени научни съобщения – 36 броя (от които – 11 на чуждестранни форуми и 25 на национални). Статиите могат да бъдат разпределени по значимост както следва: статии в издания с SJR – 2 броя, по място на публикуване - статии в реферирани международни списания – 10 броя (от които едната е под печат), общо публикации в реферирани научни издания – 12 (при изискуем минимум - 10), статии в национални списания и сборници – 14 броя; по език, на който са написани (на английски език – 18 броя, на руски език – 1 бр., на български език – 19 броя). Кандидатката е първи автор в 33 от представените публикации. По брой на съавторите разпределението е: самостоятелни – 31 броя; с един съавтор – 3 броя; с двама съавтори – 3 броя; с трима и повече съавтори – 2 броя. Съавтор е в написването на монография (72 страници собствен текст) и има участие в глава от книга.

Кандидатката е изпълнила изискуемите критерии за развитие и израстване на учените от институт по експериментална морфология, патология и антропология с музей при БАН, за публикации в списания с ИФ или тематични сборници, публикувани в чужбина (10, като в повече от половината да е I-ви автор). Като специфични изисквания към кандидатите е упоменато, че „за специалисти по антропология, която е свързана предимно с национални приоритети, броят на статиите с ИФ може да е по-малък“.

Представената справка за цитирания допълва впечатлението за кандидатката – 19 цитирания на научни трудове и 24 цитирания на данни от нейни изследвания, като от тях 16 са в чуждестранни научни издания, при изискуем минимум от 25, от които 10 трябва да са в международни реферирани издания. Посочените цитирания са изцяло върху научната проблематика, разработвана от гл. ас. Виктория Русева.

Приноси (научни, научно-приложни, приложни) и цитирания

Гл. ас. Виктория Русева е с дългогодишен опит в областта на археологията и палеоантропологията. Нейните научни търсения са с широк спектър върху различни възрастови групи и различни аспекти на демографските показатели за различните епохи. Този тип археологически проучвания са трудоемки и изискват много добро планиране, организация на провеждането и последваща обработка на събраните данни. Участието на кандидатката в 6

научни проекта е показателно за професионалните й качества. Резултатите от проучванията са задълбочено интерпретирани и публикувани в специализирани научни издания.

Основните научни и научно-приложни приноси могат да бъдат отнесени към категорията нови познания и обогатяване на съществуващите знания. Една част от антропологичните проучвания засяга полово-възрастовото разпределение на археологични материали от неолита до късното средновековие. Специално внимание е отделено на преживяемостта на новородените и крайната възраст на доживяване в изследваните популации. Проучени са и патоморфологични аспекти на откритите костни материали, като са анализирани вероятните причини за настъпване на смърт. За първи път е приложено изследване на линейната хипоплазия на емайла по макроскопски метод. В популациите е определен възрастово специфичен пик на натрупване на белега, който съответства на най-рисковият период в развитието на младия индивид. Антропологичното изследване е спомогнало за цялостната интерпретация на археологическия комплекс.

3. Критични забележки и препоръки

Областта на научните интереси на гл. ас. Виктория Русева е с много добри традиции в ИЕМПАМ - БАН, което дава отлична перспектива за по-нататъшното развитие и разширение на научното търсене. Би могло да се помисли и за прилагането на нови методи на изследване на откритите материали, например 3-D анализ и реконструкция на костните структури с помощта на различна скенираща апаратура и софтуерен анализ, което ще допълни резултатите на патологичните находки по скелета и ще обогати интерпретацията за смъртността и продължителността на живота през различни епохи.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Кариерното развитие на гл. ас. Виктория Русева (главен асистент от 10 г.), придобитата научна и образователна степен „Доктор“, наукометричните й показатели, приносите от научно-изследователската й дейност, учебната натовареност, напълно съответстват на изискванията залегнали в Закона за развитие на академичния състав в Република България, Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и на правилника на ИЕМПАМ-БАН за заемане на академична длъжност „Доцент“. В работите на кандидатката има оригинални научни и приложни приноси, които са получили национално и международно признание като част от тях са публикувани в списания, издадени от международни академични издателства.

Запознаването с представените в конкурса материали и научни трудове, анализът на тяхната значимост и съдържащите се в тях научни, научно-приложни и приложни приноси, ми дава основание да дам **положителна оценка** на гл. ас. Виктория Русева и да препоръчам на членовете на уважаемото научно жури да подкрепят избора й за академичната длъжност „Доцент“ към секция „Антропология и Анатолия“, Институт по експериментална морфология, патология и антропология с музей – Българска академия на науките

12. 05. 2017 г.

Изготвил становището: .....

Доцент д-р Слави Делчев, дм